

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (Capitalism System) การลงทุนโดยนัยทางเศรษฐกิจ (Economic Investment)* นับเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเจริญเติบโตของประเทศ เพราะนอกจากจะก่อให้เกิดผลผลิตเพื่อการอุปโภคบริโภคสำหรับประชาชนโดยตรงแล้วยังเป็นสิ่งสนับสนุนต่อการขยายตัวด้านธุรกิจและการผลิต อันเป็นเหตุให้ทรัพยากรต่างๆ ภายในประเทศ อาทิ วัตถุดิบ แรงงาน เครื่องมือเครื่องใช้ ถูกนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น อัตราการว่างงานของคนในประเทศลดลง ส่งผลให้รายได้ส่วนบุคคล (Personal Income or Individual Income) ตลอดจนมาตรฐานความเป็นอยู่ และระดับการศึกษาของประชาชนสูงขึ้น นอกจากนี้ ในส่วนรัฐบาลเองก็จะมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีในลักษณะต่างๆ มากขึ้น ในขณะที่อัตราความเสียหายเปรียบในแง่ดุลการค้ากับต่างชาติลดน้อยลง รายได้ประชาชาติ (National Income) เพิ่มสูงขึ้น เศรษฐกิจและฐานะการคลังของประเทศดีขึ้นด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมการลงทุนทางเศรษฐกิจ จึงเป็นนโยบายหลักประการหนึ่ง ที่มีการนำมาใช้เพื่อการพัฒนาประเทศกันอย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ตาม การที่การลงทุนทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นและสามารถเป็นที่พึงพาของประเทศหนึ่งๆ ในฐานะกลไกซึ่งช่วยส่งเสริมต่อการพัฒนาของประเทศได้นั้น ก็ย่อมต้องอาศัยปัจจัยที่จำเป็นหลายประการด้วยกัน โดยเฉพาะในเรื่องของเงินลงทุน ดังนั้น องค์ประกอบประการสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตได้ จึงได้แก่การที่ประเทศนั้นๆ มีแหล่งเงินออมเพียงพอที่จะเป็นแหล่งระดมเงินทุนสำหรับผู้ที่ต้องการลงทุน หรืออีกนัยหนึ่ง ประเทศจะต้องมีศูนย์กลางในการระดมเงินออมเพื่อให้สัดส่วนของเงินออมเพียงพอต่อความต้องการใช้เงินทุนที่มีอยู่ (ชินินทร์ พิทยวิวิท, 2532)

---

* การลงทุนโดยนัยทางเศรษฐกิจ (Economic Investment) หมายถึง การลงทุนในการประกอบการต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการ โดยมุ่งไปที่การสร้างสินค้าประเภททุน (Capital Goods) หรือสินทรัพย์ทุน (Capital Equipment) ซึ่งมีผลโดยตรงกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (ชินินทร์ พิทยวิวิท, 2532)

ในระบบการเงินโดยทั่วไป เงินลงทุนนอกจากจะมาจากส่วนเงินออมของผู้ลงทุนและการกู้ยืมจากเครือข่าย หรือเพื่อนฝูงที่สนิทสนมของผู้ลงทุนแล้ว อีกส่วนหนึ่งยังมาจากการสร้างเครดิต หรือการสร้างสินเชื่อกับสถาบันการเงินที่ระดมเงินออมจากครัวเรือนด้วย อาทิเช่น การสร้างสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นต้น สถาบันการเงินเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งของแหล่งกลางในการระดมเงินทุนที่เรียกว่า “ตลาดเงิน” (Money Market) ซึ่งการจัดหาทุนจากระบบนี้จะมีข้อจำกัดอยู่บ้าง นั่นคือ มีระยะเวลาในการให้กู้ยืมที่สั้น และอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงตามภาวะเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา เช่น ดอกเบี้ยจะปรับตัวสูงขึ้นในภาวะที่เงินตึง และปรับตัวลดลงในภาวะที่สภาพคล่องทางการเงินสูง จึงไม่เหมาะสำหรับธุรกิจที่ต้องการใช้เงินทุนเป็นจำนวนมากในระยะยาว เพราะข้อจำกัดดังกล่าวจะทำให้การขยายกิจการหรือขยายขอบเขตการดำเนินงานของธุรกิจไม่เป็นไปอย่างรวดเร็วเท่าที่ควร

ด้วยเหตุข้างต้น “ตลาดทุน” (Capital Market) จึงได้ถูกพัฒนาขึ้นตามมาเพื่อให้เป็นแหล่งระดมเงินทุนระยะยาวสำหรับผู้ลงทุนทางเศรษฐกิจภาคเอกชนตลอดจนหน่วยงานภาครัฐบาล โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวออกหลักทรัพย์ (Securities) ประเภทต่างๆ เช่น พันธบัตรรัฐบาล (Government Bond) หุ้นสามัญหรือหุ้นทุน (Common Stocks) ฯลฯ มาเสนอขายให้กับผู้ที่ต้องการลงทุนในหลักทรัพย์โดยตรง แล้วนำเงินที่ได้จากการขายหลักทรัพย์นั้นไปใช้เป็นเงินทุนในการขยายกิจการของตนต่อไป ส่วนผู้ที่ลงทุนซื้อหลักทรัพย์ก็จะได้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยหรือเงินปันผลจากกิจการที่ตนถือหุ้นอยู่

กระบวนการที่หลักทรัพย์ออกใหม่ถูกเสนอขายเป็นครั้งแรก จัดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในตลาดแรก (Primary Market) หรือตลาดหลักทรัพย์ออกใหม่ (New Issue Market) หลังจากนั้น หากผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ ต้องการเปลี่ยนหลักทรัพย์ของตนเป็นเงินสด หรือต้องการลงทุนเพิ่มเติมในหลักทรัพย์อื่นที่ตนพอใจ ก็สามารถจะนำหลักทรัพย์ที่มีอยู่มาเสนอขาย หรือแจ้งการเสนอซื้อหลักทรัพย์ที่ตนต้องการได้ในตลาดรอง (Secondary Market) หรือตลาดหลักทรัพย์ (Securities Market)

ภายใต้กระบวนการเหล่านี้ ตลาดรองหรือตลาดหลักทรัพย์ได้มีส่วนช่วยเอื้อประโยชน์ให้กับตลาดแรกเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ตลาดรองหรือตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นตลาดสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เคยผ่านการเสนอขายมาแล้วในตลาดแรกจะช่วยสร้างสภาพคล่องให้กับหลักทรัพย์ โดยเอื้อให้ผู้ลงทุนในหลักทรัพย์สามารถเปลี่ยนหลักทรัพย์ของตนเป็นเงินสดตลอดจนเปลี่ยนการถือครองหลักทรัพย์ได้โดยง่าย ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความมั่นใจและสนใจที่จะเข้าลงทุนในหลักทรัพย์ออกใหม่มากยิ่งขึ้น ความสำเร็จของตลาดแรก จึงตั้งอยู่บนเงื่อนไขของสภาพคล่องในตลาดรอง (ประโยชน์ ชุมพล,

2532) หรืออีกนัยหนึ่ง ยิ่งหลักทรัพย์ในตลาดรองได้รับความนิยมมากขึ้นเท่าใด หลักทรัพย์ในตลาดแรกก็ยิ่งขายดีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งความสำเร็จดังกล่าว จะส่งผลต่อไปยังธุรกิจต่างๆ ให้สามารถขยายตัวเพิ่มทุนจดทะเบียนได้โดยง่าย (สมาคมสมาชิกตลาดหลักทรัพย์, 2530) อันนับเป็นการส่งเสริมต่อภาวะการขยายตัวของธุรกิจ อุตสาหกรรม และบรรยากาศการลงทุนโดยรวมของประเทศอีกด้วย

สำหรับประเทศไทย ตลาดหุ้นได้ถูกก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2518 และได้มีการพัฒนาปรับปรุงตลอดมา เป็นผลให้มีบริษัทผู้ประกอบการประเภทต่างๆ นำบริษัทของตนเข้าจดทะเบียนเพื่อนำหุ้นออกจำหน่ายแก่ผู้ลงทุนเป็นจำนวนมาก และทำให้การลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดรอง หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand) ได้รับความนิยมสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ดังจะเห็นได้จากการปรับตัวของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยมา จากระดับ 100 จุด เมื่อเปิดทำการซื้อขายครั้งแรกในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 สู่ระดับสูงสุดที่ 1,789.16 จุด เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2537 มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นจากเฉลี่ยวันละ 3.37 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2518 เป็นเฉลี่ยวันละ 8923.70 ล้านบาท ในช่วงกลางปีพ.ศ. 2537 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2537)

ด้วยบทบาทและความสำคัญที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศที่กำลังพัฒนาดังได้กล่าวมาแล้วนั้น เป็นผลให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รับความสนใจและการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากภาครัฐบาล ดังจะเห็นได้จากการที่นโยบายพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ถูกจัดรวมเข้าในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นับตั้งแต่ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - พ.ศ. 2514) เรื่อยมาจนถึงฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 - 2539) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ พัฒนาขึ้นเป็นแหล่งกลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ จนสามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศและก้าวขึ้นเป็นตลาดหุ้นสากลในที่สุด

โครงสร้างและกลไกการซื้อขายหลักทรัพย์ภายในตลาดรองหรือตลาดหลักทรัพย์ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับตลาดสินค้าโดยทั่วไป กล่าวคือ จะประกอบไปด้วยสมาชิกอันได้แก่ “ผู้ขาย” ซึ่งเป็นผู้ที่ครอบครองกรรมสิทธิ์ในสินค้า และ “ผู้ซื้อ” ที่มีความต้องการสินค้านั้น โดยจะต้องอาศัยเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้สินค้าที่ตนต้องการ และสิ่งที่จะเป็นเครื่องกำหนดการตัดสินใจของผู้ซื้อหรือผู้ขายว่าจะซื้อหรือขายสินค้านั้นๆ หรือไม่ ก็ได้แก่ราคาของสินค้า ถ้าผู้ซื้อและผู้ขายสามารถตกลงราคาที่ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย การแลกเปลี่ยนสินค้ากับเงิน หรือการซื้อขาย ก็เกิดขึ้น ทั้งนี้ การที่ผู้ซื้อจะตัดสินใจว่าระดับราคาสินค้าที่ตนจะซื้อนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ จำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับสินค้านั้นๆ เป็นเครื่องช่วยพิจารณา เมื่อเป็นเช่นนั้น ตลาดสินค้าที่จะทำหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์และเป็นธรรม จึงต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนรับรู้ระดับราคา

และข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสินค้าในตลาดได้ทัดเทียมกัน อันจะทำให้ไม่มีบุคคลใดสามารถกำหนดราคาหรือผูกขาดตลาดตอนการซื้อขายสินค้าได้โดยลำพัง ในขณะที่เดียวกัน ราคาของสินค้าก็ต้องสามารถปรับตัวได้อย่างเสรี ตามปริมาณความต้องการซื้อหรือปริมาณความต้องการขายขณะนั้น

ดังนั้น การที่ตลาดหลักทรัพย์จะทำหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์ และจัดว่าเป็นตลาดที่มีประสิทธิภาพได้ สิ่งจำเป็นต้องมีกลไกซึ่งช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียงกับมูลค่าที่ควรจะเป็น โดยการเปิดโอกาสให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการพิจารณากำหนดราคาหรือมูลค่าของหลักทรัพย์ได้รับการเผยแพร่สู่ผู้ลงทุนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม นอกจากนี้ ยังต้องทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้ราคาหลักทรัพย์ สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วต่อข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วย ซึ่งหากตลาดหลักทรัพย์สามารถดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวได้ ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้น ก็จะสามารถแสดงถึงฐานะแท้จริงของผู้ดำเนินธุรกิจที่ออกหลักทรัพย์แต่ละราย ในขณะเดียวกัน ราคาตลาดของหลักทรัพย์จะสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์ (Intrinsic Value) ออกมา จึงไม่มีผู้ลงทุนคนใดหรือกลุ่มใด สามารถผูกขาดข่าวสารข้อมูล และมีอิทธิพลในการสร้างระดับราคาได้เพียงลำพัง หรือกล่าวได้ว่า จะไม่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถแสวงหาหรือทำกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ได้มากกว่าบุคคลอื่นเกินสมควร อย่างไรก็ตาม การที่มีผู้ลงทุนคนใดคนหนึ่งประสบกับการขาดทุนจากการซื้อขายหลักทรัพย์ ก็ไม่อาจถือผลดังกล่าว เป็นข้อสรุปว่า กลไกของตลาดไม่มีประสิทธิภาพ หากแต่อาจจะเป็นความบกพร่องในการใช้ข้อมูล หรือการละเลยไม่ใช้ข้อมูลหรือข่าวสารในตลาดให้เกิดประโยชน์ตามควร (ทวี วิริยะทฤษฎี, 2532) ทั้งนี้ ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์หลักทรัพย์หรือการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน สามารถจัดแบ่งออกตามลักษณะเนื้อหาได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและภาวะอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับหลักทรัพย์และการลงทุน ข้อมูลในกลุ่มนี้ประกอบด้วย

1.1 ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งประเมินได้จากตัวชี้วัดต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ผลิตภัณฑ์รวมของชาติ (GNP หรือ Gross National Product) ผลิตภัณฑ์รวมภายในประเทศ (GDP หรือ Gross Domestic Product) ผลิตภัณฑ์สุทธิของชาติ (NNP หรือ Net National Product) รายได้ส่วนบุคคล (Personnel Income) และ ภาวะเหตุการณ์ต่างประเทศ

1.2 ภาวะอุตสาหกรรม ซึ่งโดยทั่วไป จะเป็นไปในแนวทางที่สัมพันธ์กับภาวะทางเศรษฐกิจ แต่ก็ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่นักลงทุนต้องใช้ในการพิจารณาที่นอกเหนือออกไป ได้แก่ ผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรม (Historical Performance) ความยั่งยืนของสินค้า (Product Stability) อิทธิพลของคู่แข่ง (Competitive Influence) ข้อพิจารณาด้านแรงงาน (Labor Consideration) การแทรกแซงของรัฐบาล (Government Consideration)

1.3 ระดับอัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไป ทั้งดอกเบี้ยระยะสั้น และดอกเบี้ยระยะยาว

1.4 ระดับราคา ซึ่งรวมถึง ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index หรือ CPI) ดัชนีราคาผู้ผลิต (Wholesale Price Index) ระดับราคาปัจจุบันและปริมาณของหุ้น ราคาหุ้นในตลาดโดยส่วนรวมทั่วเฉลี่ยแต่ละวัน และดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์

2. ข้อมูลเฉพาะของธุรกิจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาวะหรือลักษณะเฉพาะตัวของธุรกิจนั้นๆ โดยข้อมูลกลุ่มนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Information) อันได้แก่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในซึ่งไม่สามารถบรรยาย หรือคำนวณออกมาเป็นตัวเลขได้ แต่เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัทซึ่งมีทั้งสิ่งที่สามารถควบคุมได้และไม่สามารถควบคุมได้ เช่น คุณภาพของผู้บริหาร การคาดคะเนยอดขายในอนาคต ขนาดของบริษัท ฯลฯ

2.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Information) ได้แก่ ข้อมูลที่สามารถแสดงออกมาในรูปตัวเลขและนำไปคำนวณได้ อันประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน หรืองบแสดงที่มาและการใช้ไปของเงินทุน ซึ่งปรากฏอยู่ในงบการเงินของบริษัท

จากแนวคิดข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัจจัยประการหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์ได้แก่ กระบวนการสื่อสาร ซึ่งในที่นี้ หมายถึง การที่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่มีนัยสำคัญต่อการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ได้รับการเผยแพร่สู่ผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แต่อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริง สถานะของตลาดที่มีประสิทธิภาพโดยสมบูรณ์อย่างแท้จริงเกิดขึ้นได้ยาก และไม่อาจรักษาไว้ให้คงอยู่ได้ตลอดไป ซึ่งความไม่สมบูรณ์ดังกล่าว อาจเป็นผลเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น การที่ผู้บริหารกิจการ ปิดบังสถานะทางการเงินที่แท้จริงของธุรกิจ เพราะไม่ต้องการให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงความบกพร่องในการบริหารงานของตน ในขณะที่ผู้ถือหุ้นเองก็ไม่ได้เอาใจใส่ หรือสนใจที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ทำให้ข่าวสารมีลักษณะเป็นภาพลวง นอกจากนี้ ยังอาจเป็นผลจากการที่ผู้ลงทุนยังขาดวิจารณญาณในการพิจารณาถึงมูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์ที่ตนลงทุน ตัดสินใจลงทุนจากข่าวลือ หรือมีคนหมู่มากตัดสินใจซื้อหรือขายในลักษณะการเก็งกำไร เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่สามารถสร้างความเสียหายแก่ผู้ลงทุน และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์ทั้งสิ้น

ดังนั้น นอกเหนือจากการเป็นแหล่งกลางสำหรับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ให้กับนักลงทุนแล้ว หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของตลาดหลักทรัพย์จึงได้แก่ การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่เป็นต่อการพิจารณาซื้อขายหลักทรัพย์ และการสร้างพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์อย่างมีเหตุผลให้นักลงทุนด้วย ซึ่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเอง ก็ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวโดยอาศัยสื่อชนิดต่างๆ ดังนี้

1. สื่อบุคคล ประกอบด้วย
  - 1.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการผู้ลงทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
  - 1.2 เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
  - 1.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย
  - 2.1 เอกสารรายงานการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวันของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ SET Daily
  - 2.2 สิ่งพิมพ์พิเศษ เช่น แผ่นพับ คู่มือ ฯลฯ ซึ่งจัดทำโดยฝ่ายประชาสัมพันธ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
  - 2.3 เอกสารความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการลงทุนจากศูนย์บริการผู้ลงทุน และห้องสมุดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
  - 2.4 หนังสือพิมพ์รายวัน และรายสัปดาห์
  - 2.5 นิตยสารธุรกิจ
3. สื่อโทรทัศน์ ประกอบด้วย
  - 3.1 สถานีโทรทัศน์ภายในประเทศทุกช่องในรูปของข่าวสารประจำวันที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์ฯ
  - 3.2 โทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก (เคเบิลทีวี) ซึ่งประกอบด้วย ไอบีซีเคเบิลทีวี และไทยสกายทีวี ในรูปของข่าวสารประจำวันที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังได้เตรียมการขยายการออกอากาศทางสถานี “ยูทีวี” เพิ่มขึ้นอีก 1 สถานี
4. สื่อวิทยุ ประกอบด้วย
  - 4.1 สถานีวิทยุเอเอ็ม ความถี่ 927.0 กิโลเฮิรท์ส ของกรมประชาสัมพันธ์ ในรูปของการรายงานข่าวสาร และรายงานสดราคาหลักทรัพย์
  - 4.2 สถานีวิทยุทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำนวน 28 แห่ง (ภาคผนวก จ.) ในรูปของการเผยแพร่ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์
5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย
  - 5.1 กระดานแสดงราคาหลักทรัพย์ จอคอมพิวเตอร์ ทีวีวอลล์ ป้ายอักษรวิ่ง (Moving Sign) ซึ่งมีให้บริการที่สำนักงานตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ชั้น 2 อาคารสินธร ถนนวิทยุ กรุงเทพฯ
  - 5.2 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 และโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก ซึ่งในขณะนี้ทำหน้าที่เป็นจอมอนิเตอร์สำหรับเสนอข้อมูลที่ถูกประมวลผลและส่งต่อโดยระบบ SIMS (SET Information Management System) ในรูปของอักษรวิ่งด้านล่างของจอโทรทัศน์

ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่เพียงแต่ใช้ระบบ SIMS เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่เท่านั้น แต่ยังสามารถเปิดโอกาสให้ บริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งบริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจด้านการบริการข้อมูล และนักลงทุนทั่วไป ได้บอกรับเป็นสมาชิกของระบบด้วย โดยบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่บอกรับเป็นสมาชิกก็จะเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่ในห้องค้าหลักทรัพย์ให้กับลูกค้า ส่วนบริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจด้านการบริการข้อมูลจะอาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งประกอบด้วย โทรศัพท์ (ระบบ Phone Voice) โทรสาร และวิทยุติดตามตัว (เช่น Stock Alert) ในการให้บริการข้อมูลแก่ลูกค้า และสำหรับนักลงทุนทั่วไปที่เป็นสมาชิกโดยส่วนใหญ่จะรับข้อมูลจากระบบ SIMS ผ่านคอมพิวเตอร์ส่วนตัว (Personal Computer) ซึ่งข้อมูลที่ได้รับแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วนด้วยกัน คือ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2537)

1. Sector Information ประกอบด้วยข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมและข้อมูลดัชนีของกลุ่มอุตสาหกรรม
2. Company Information เป็นข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียน อันได้แก่ Trading Information, ข้อมูลบริษัท, รายละเอียดหลักทรัพย์, การเพิ่มทุน, การให้สิทธิ, การจ่าย/งดจ่ายเงินปันผล, Financial Statement, การขึ้นเครื่องหมาย, คณะกรรมการ, ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และ Company Highlight
3. Ranking ได้แก่ การจัดแสดงอันดับกลุ่มอุตสาหกรรมตามปริมาณการซื้อขาย, การจัดอันดับบริษัทตามปริมาณการซื้อขายหรือผลประกอบการ และการจัดอันดับบริษัทสมาชิกตามปริมาณการซื้อขาย
4. News เป็นการแสดงข่าวสารความเคลื่อนไหวล่าสุด รวมถึงข้อมูลย้อนหลังเกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียนและตลาดหลักทรัพย์

ในขณะเดียวกัน ตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนฯ เปิดเผยแพร่ข้อมูลที่แสดงฐานะและผลประกอบการของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลที่ต้องรายงานตามรอบระยะเวลา เช่น งบการเงินประจำปีหรือไตรมาส ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้บริหาร การดำเนินงาน การถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และข้อมูลที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ซึ่งต้องรายงานต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ ในทันทีที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น เช่น มติคณะกรรมการ การประกาศจ่ายหรืองดจ่ายเงินปันผล การเพิ่มหรือลดทุน กำหนดวันประชุมผู้ถือหุ้น การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สิน หรือเหตุการณ์ที่ทำให้บริษัทประสบความเสียหายร้ายแรง และการหยุดดำเนินการของธุรกิจของบริษัท โดยบริษัทจดทะเบียนฯ จะต้องดำเนินการเผยแพร่ข่าวดังกล่าวในรูปแบบที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนดไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการใช้สื่อเฉพาะกิจ เช่น จดหมายแจ้งผู้ถือหุ้น รายงานประจำปี ฯลฯ และสื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับข้อมูลสำคัญที่กระทบต่อราคาของหลักทรัพย์ ทางตลาดหลักทรัพย์ฯ จะเป็นผู้แจ้งต่อนักลงทุนผ่านทางสื่อที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ใช้ในการแจ้งข้อมูลข่าวสารรายวัน เพื่อให้ข่าวสารดังกล่าวเข้าถึงนักลงทุนได้อย่างรวดเร็วที่สุด

นอกจากนี้ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ประกอบการลงทุนให้กับผู้ลงทุน ยังจัดเป็นหน้าที่ของบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือบริษัทนายหน้าด้วย โดยถือเป็นบริการอันเกี่ยวเนื่องกับการซื้อและขายหลักทรัพย์ที่จะต้องจัดให้แก่ลูกค้าและผู้ลงทุนทั่วไป ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วย

1. รายละเอียดเกี่ยวกับการออก-เสนอขายหุ้นประเภทต่างๆ ของธุรกิจอุตสาหกรรม
  2. คัดแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องในการลงทุน
  3. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ภาวะทางการเงิน
- ข้อมูลที่สำคัญ รวมทั้งฐานะและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
4. บทวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และหลักทรัพย์ในเชิงวิชาการ ทั้งด้านปัจจัยพื้นฐานและทางเทคนิค
  5. ข้อมูลด้านสิทธิประโยชน์ที่ผู้ลงทุนพึงได้รับจากการถือหุ้น เช่น การจ่ายเงินปันผล การเปิดจองซื้อหุ้นใหม่จากการเพิ่มทุน และการประชุมผู้ถือหุ้น เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม นอกจากแหล่งข้อมูลที่มีหน้าที่โดยตรงเหล่านี้แล้ว ผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ยังสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ได้ด้วยตัวเองจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ เช่น บริษัทผู้จำหน่ายข้อมูล หน่วยราชการ สื่อมวลชนแขนงต่างๆ หรือแม้กระทั่งบุคคลที่รู้จักคุ้นเคย ดังนั้น ข่าวสารต่างๆ ที่ผู้ลงทุนได้รับจึงมีความหลากหลายทั้งในเรื่องของรูปแบบ ตลอดจนเงื่อนไขและเจตนาในการนำเสนอ ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลที่เผยแพร่โดยหน่วยราชการจะเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำ และเชื่อถือได้ แต่อาจมีความล่าช้าในแง่การเผยแพร่เนื่องจากต้องผ่านการกลั่นกรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลนั้นๆ สำหรับข่าวสารที่นำเสนอโดยสื่อมวลชนมักจะเป็นข่าวสารที่มีมูลความจริงและมีเนื้อหาเป็นกลาง เพราะผู้นำเสนอมิได้มีส่วนได้ส่วนเสียในเหตุการณ์ที่เป็นข่าว แต่ก็อาจมีการใช้สำนวนภาษาที่ให้ความหมายเกินจริงเพื่อให้ข่าวสารนั้นน่าสนใจและสามารถดึงดูดกลุ่มเป้าหมายให้ติดตามเปิดรับ อันอาจก่อให้เกิดความตื่นตระหนกในหมู่ผู้ลงทุนได้ ในขณะเดียวกัน หากผู้ประกอบการรายที่เป็นข่าวนำเสนอข่าวสารนั้นด้วยตนเอง ข้อมูลในเชิงลบก็อาจถูกปกปิด หรือมีการนำเสนอเฉพาะส่วนที่ดี เพื่อรักษาภาพพจน์และผลประโยชน์ขององค์กร (ทวี วิริยทรัพย์, 2532) ซึ่งก็อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ลงทุนสูญเสียผลประโยชน์ที่ตนควรได้รับได้เช่นกัน ส่วนสื่อบุคคล เช่น เพื่อนนักลงทุน จัดว่าเป็นสื่อที่ผู้ลงทุนสามารถเปิดรับได้ง่ายและมีส่วนสำคัญในการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ แต่สาระที่นำเสนอขึ้นอาจมีทั้งข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ข้อมูลที่มาจากการคาดเดาตามสถานการณ์แวดล้อมโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เท่าที่มีอยู่ ข้อมูลที่ถ่ายทอดต่อกันมา รวมถึงข้อมูลที่ถูกสร้างขึ้นโดยมีเจตนาเพื่อให้ผลประโยชน์ตกอยู่เฉพาะกลุ่ม เมื่อเป็นเช่นนี้ หากข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องไม่ได้รับการเผยแพร่

โดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงอย่างทั่วถึงและเพียงพอ ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ลงทุน รวมทั้งเป็นการช่วยส่งเสริมทางอ้อมให้กับระบบข่าวลือในตลาดหลักทรัพย์ฯ (ชิตนีย์ เอ็ม. รอบบินส์, 2525) ซึ่งในเรื่องนี้ ดร. วรพล ไสคดียานูรักษ์ ให้ความเห็นไว้ว่า “ การเปิดเผยข้อมูลเป็นเรื่องที่สำคัญมาก หน้าที่ของตลาดหลักทรัพย์ฯ จะต้องให้ข้อมูลที่โปร่งใสที่สุด เพื่อให้ทุกคนรับข้อมูลที่เท่าเทียมกัน ซึ่งจะได้ใช้พิจารณาณบนข่าวสารนั้นวิเคราะห์ ประเมินมูลค่าธุรกิจก่อนที่จะตัดสินใจซื้อขาย...ถ้าผู้ลงทุนทั่วไปไม่ได้ข้อมูลเหล่านี้ครบถ้วน คนหนึ่งได้เปรียบอีกคนหนึ่ง นั้นเป็นการก่อให้เกิด Insider Information มากขึ้น ถ้ามีอย่างนี้มากๆ เข้า คนก็จะไม่วิเคราะห์ คนก็จะหาข่าว ดังนั้น นักลงทุนแทนที่จะซื้อขายหุ้นบนพื้นฐานของข้อมูล การวิเคราะห์ก็จะอิงพื้นฐานข่าวลืออย่างเดียว”

จึงเป็นที่น่าสนใจและทำการศึกษาว่า นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีรูปแบบการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนอย่างไร มีปัจจัยใดเกี่ยวกับนักลงทุนที่สัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารนั้น นักลงทุนให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติขององค์ประกอบทางการสื่อสารในกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารด้านการลงทุนอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่สัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญกับองค์ประกอบเหล่านั้น ซึ่งการเข้าใจถึงสิ่งต่างๆ เหล่านี้ อาจเป็นแนวทางที่ช่วยให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถเลือกสรรสื่อที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนกำหนดรูปแบบของข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถในการเปิดรับของนักลงทุน อันจะเป็นผลให้ข่าวสารข้อมูลที่ต้องการและเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทั่วถึงและเสมอภาค บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร พร้อมทั้งเป็นองค์ประกอบที่เอื้อให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถทำหน้าที่จัดสรรและอำนวยความสะดวกในตัวในการเคลื่อนย้ายทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วยกลไกที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงระดับการให้ความสำคัญในเรื่องคุณสมบัติขององค์ประกอบทางการสื่อสารของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักลงทุน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับระดับการให้ความสำคัญในเรื่ององค์ประกอบทางการสื่อสาร

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักลงทุน

6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับระดับการให้ความสำคัญในเรื่ององค์ประกอบทางการสื่อสารของผู้ลงทุน

ปัญหานำการวิจัย

1. นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการลงทุนอย่างไร
2. นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้ความสำคัญในเรื่องคุณสมบัติขององค์ประกอบทางการสื่อสารแต่ละองค์ประกอบมากน้อยเพียงใด
3. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุนในหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักลงทุนหรือไม่
4. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในเรื่ององค์ประกอบทางการสื่อสารหรือไม่
5. พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักลงทุนหรือไม่
6. พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในเรื่ององค์ประกอบทางการสื่อสารของนักลงทุนหรือไม่

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการลงทุนจากสื่อต่างๆ และการให้ความสำคัญในเรื่ององค์ประกอบทางการสื่อสารของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในที่นี้ประกอบด้วย ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน และพฤติกรรมการลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุน
2. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบทางการสื่อสารข้อมูลข่าวสารภายในตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร
3. การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาพฤติกรรมของนักลงทุนในการเปิดรับข่าวสารข้อมูลจากสื่อที่เสนอข่าวสารข้อมูลรายวันเท่านั้น
4. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะนักลงทุนรายย่อยที่เป็นลูกค้าของห้องค้าหลักทรัพย์ภายในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น
5. การวิจัยนี้ ดำเนินการภายใต้สภาวะตลาดฯ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน พ.ศ. 2538

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักลงทุน
2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในเรื่ององค์ประกอบทางการสื่อสารของนักลงทุน
3. พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักลงทุน
4. พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในเรื่ององค์ประกอบทางการสื่อสารของนักลงทุน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักลงทุน หมายถึง บุคคลที่เข้ามาลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งในลักษณะของนักลงทุนซึ่งหวังผลทางธุรกิจระยะยาว และนักเก็งกำไรซึ่งหวังผลกำไรจากการซื้อขายหุ้นในระยะสั้น
2. ตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง สถาบันทางการเงินที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมการระดมทุนในการก่อตั้งธุรกิจและขยายกิจการ ทั้งนี้ โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางสำหรับการพบปะกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เพื่อทำการแลกเปลี่ยนซื้อขายหลักทรัพย์ทางการลงทุน (กองวิจัยสินค้าและการตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2523)
3. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง สถาบันที่กระทรวงการคลังจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการตลาดหลักทรัพย์โดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกัน ทั้งนี้ “กิจการตลาดหลักทรัพย์” หมายถึง การจัดให้มีตลาดหรือสถานที่อันเป็นศูนย์กลางซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งบริการเกี่ยวกับกิจการดังกล่าว
4. หลักทรัพย์ หมายถึง สินทรัพย์ทางการเงินที่เจ้าของกิจการต่างๆ นำออกจำหน่ายเพื่อระดมทุนไปใช้ในการขยายหรือปรับปรุงกิจการของตน โดยผู้ที่ลงทุนซื้อหลักทรัพย์นั้นๆ จะมีสถานะเป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ และได้รับเงินปันผล หรือดอกเบี้ยจากการดำเนินกิจการตามวาระที่กำหนด ทั้งนี้ หลักทรัพย์ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของหุ้น เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ตราสารแสดงสิทธิในทรัพย์สินของโครงการจัดการลงทุน เช่น กองทุนทรัพย์ทวี กองทุนสินกัญญา เป็นต้น
5. บริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ (Broker) หมายถึง บริษัทหลักทรัพย์ และหรือ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทกิจการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ และได้รับการคัดเลือกให้เป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

6. ห้องค้าหลักทรัพย์ หมายถึง สถานที่ที่บริษัทสมาชิก หรือบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ใช้เป็นที่ให้บริการแก่นักลงทุนที่เป็นลูกค้าของตน ไม่ว่าจะให้บริการเสนอราคาหลักทรัพย์ การเสนอข่าวสารข้อมูล หรือการรับคำสั่งซื้อขายของนักลงทุน

7. บริษัทจดทะเบียน หมายถึง บริษัทจำกัดซึ่งจดทะเบียนหลักทรัพย์ของตนเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2526)

8. กวรอซื้อขายหลักทรัพย์ หมายถึง กระบวนการในการแลกเปลี่ยนสิทธิความเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ ซึ่งโดยทั่วไป จะอาศัยเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยระดับราคาจะเป็นเครื่องกำหนดการตัดสินใจของผู้ต้องการซื้อและผู้ต้องการขาย

9. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุน หมายถึง ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวนักลงทุน ซึ่งในที่นี้ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยของนักลงทุน

10. พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุน ได้แก่ ลักษณะหรือรูปแบบการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระยะเวลาที่ลงทุนในหลักทรัพย์ ระยะถือครองหลักทรัพย์ รูปแบบการใช้องค์ประกอบต่างๆ ในการพิจารณาลงทุนในหลักทรัพย์ เช่น สภาพคล่องของหลักทรัพย์ การปรับตัวของราคาหลักทรัพย์ ปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์ ฯลฯ ทั้งนี้ พฤติกรรมการลงทุนดังกล่าว สามารถใช้เป็นปัจจัยในการแยกประเภทของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ออกได้เป็น 2 ประเภทคือ (นาตศิริ วิมลเฉลา, 2528)

- นักลงทุนระยะยาว (Investors) ได้แก่ ผู้ลงทุนที่มุ่งหวังผลตอบแทนจากการลงทุนในระยะยาว ในอัตราที่ค่อนข้างแน่นอนตายตัว ในการตัดสินใจลงทุนมักจะต้องพิจารณาวิเคราะห์ให้รอบคอบเสียก่อน โดยนอกจากจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงอันเกิดจากความสามารถในการดำเนินกิจการของบริษัทที่ตนลงทุนแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความเสี่ยงอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะสังคม และการเมืองอีกด้วย ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนระยะยาว เป็นผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยหรือเงินปันผล รวมถึงสิทธิต่างๆ ในบริษัทที่ลงทุน ตลอดจนกำไรจากการขายหลักทรัพย์

- นักลงทุนระยะสั้น หรือนักเก็งกำไร (Speculators) ได้แก่ ผู้มีเงินเหลือใช้ในชวาระหนึ่ง และต้องการหมุนเวียนและหาผลตอบแทนให้ได้มากที่สุดก่อนถึงเวลาที่จำเป็นต้องใช้เงินนั้น นักลงทุนประเภทนี้ มักซื้อขายหลักทรัพย์ชนิดที่มีสภาพคล่องสูง ให้ผลตอบแทนมาก และสนใจผลตอบแทนในรูปกำไรจากการซื้อขายเป็นสำคัญ ซึ่งอาจประสบกับการขาดทุนได้ง่ายหากคาดหมายแนวโน้มราคาผิดไป อันเป็นเหตุให้ต้องติดตามความเคลื่อนไหวของราคาซื้อขายอย่างใกล้ชิด

11. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ความมากน้อยหรือความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่นำไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุนจากแหล่งสาร ซึ่งประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อบุคคล ความสนใจในข้อมูลข่าวสารแต่ละประเภท และแหล่งสารที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์

12. การให้ความสำคัญในเรื่องคุณสมบัติขององค์ประกอบทางการสื่อสาร หมายถึง การให้ความสำคัญและคาดหวังเกี่ยวกับคุณสมบัติอันพึงมีของสื่อ สาร และแหล่งสาร ภายในกระบวนการสื่อสารข้อมูลเพื่อการลงทุน

13. แหล่งสาร หมายถึง บุคคลหรือองค์กรที่เป็นผู้ส่งข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ลงทุนเพื่อให้ผู้ลงทุนนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ ในที่นี้ ประกอบด้วย ตลาดหลักทรัพย์ฯ บริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์ บริษัทจดทะเบียนฯ สื่อมวลชน เพื่อนักลงทุน และญาติพี่น้องของนักลงทุน

14. สื่อ หมายถึง ช่องทางหรือเครื่องมือที่จะนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนจากผู้ส่งสาร ไปสู่ผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

15. สาร หมายถึง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์ การลงทุนในหลักทรัพย์ หรือข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ บรรยากาศการลงทุนในหลักทรัพย์ ซึ่งนักลงทุนสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ได้

16. คุณสมบัติของแหล่งสาร หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของแหล่งสาร ซึ่งในที่นี้ประกอบด้วย ความคล้ายคลึงกับผู้รับสาร ความมีชื่อเสียง ความเป็นมิตร ประสบการณ์ ระดับความรู้ ความสามารถในการนำหลักฐานมาสนับสนุนข้อมูลที่นำเสนอ

17. คุณสมบัติของสื่อ หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของสื่อ ซึ่งในที่นี้ประกอบด้วย ความสะดวกต่อการเปิดรับ ความสะดวกต่อการนำกลับมาทบทวนซ้ำ ความสะดวกต่อการนำติดตัว ความเคยชินต่อการเปิดรับของผู้รับสาร ความรวดเร็วในการเสนอสาร ความน่าสนใจของรูปแบบในการนำเสนอสาร

18. คุณสมบัติของสาร หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของสาร ซึ่งในที่นี้ประกอบด้วย ละเอียดของเนื้อหาสาร การเรียบเรียงหรือจัดลำดับเนื้อหา ความชัดเจนของสาร ความสอดคล้องกับความเห็นของผู้รับสาร

19. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในที่นี้ประกอบด้วย กระดานแสดงราคาหลักทรัพย์ในห้องค้าหลักทรัพย์ (Electronic Board) คอมพิวเตอร์ เทเลวิชั่น โทรศัพท โทรสาร วิทยุติดตามตัว และรายงานสดเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในรูปของอักษรวิ่งซึ่งปรากฏที่ด้านล่างของจอโทรทัศน์ผ่านสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. และโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก (เคเบิลทีวี)

20. สื่อบุคคล หมายถึง ในที่นี้ หมายถึงรวมถึง เจ้าหน้าที่การตลาดของบริษัทสมาชิกฯ เจ้าหน้าที่ของตลาดหลักทรัพย์ฯ เจ้าหน้าที่บริษัทจดทะเบียน เพื่อนักลงทุนรายอื่นๆ และญาติพี่น้องของนักลงทุน

21. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ในที่นี้ หมายถึง หนังสือพิมพ์ธุรกิจรายวันทุกฉบับที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

22. สื่อวิทยุ ได้แก่ ในที่นี้ หมายถึง สถานีวิทยุที่มีช่วงเวลาของการนำเสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งประกอบด้วย สถานีวิทยุ เอเอ็ม 927.0 กิโลเฮิรท์ สถานีวิทยุเอฟเอ็ม 90.0 เมกกะเฮิรท์ สถานีวิทยุเอฟเอ็ม 96.5 เมกกะเฮิรท์ สถานีวิทยุเอฟเอ็ม 97.0 เมกกะเฮิรท์ สถานีวิทยุเอฟเอ็ม 97.5 เมกกะเฮิรท์ สถานีวิทยุเอฟเอ็ม 100.5 เมกกะเฮิรท์ และสถานีวิทยุเอฟเอ็ม 101.5 เมกกะเฮิรท์

23. สื่อโทรทัศน์ ในที่นี้ หมายถึง สถานีโทรทัศน์ และโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก (เคเบิลทีวี) ทุกช่องที่มีการเสนอข่าวสารประจำวันและข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 ช่อง 11 ไอบีซีเคเบิลทีวี และไทยสกายทีวี

24. ผู้รับสาร หมายถึง ผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทสมาชิกฯ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลข่าวสารที่นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้ความสนใจหรือพอใจจะเปิดรับมากที่สุด ซึ่งตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถนำไปใช้หาแนวทางในการเสนอข้อมูลข่าวสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงที่สุด

2. จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางการสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งตลาดหลักทรัพย์ฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อาจนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและปรับปรุงการเสนอข้อมูลข่าวสารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น